

(Time- 2.00 Hours)

(Total Marks- 60)

Please check whether you have got the right question paper.

N.B. 1. Attempt all questions.

2. All questions carry equal marks.

Q.1a) Elaborate on the factors responsible for marginalization in society. **15**

OR

b) Discuss the problems of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. **15**

Q.2 a) Elaborate on the contribution of Mahatma Jyotiba Phule towards women's education. **15**

OR

b) Examine the characteristics of the anti-caste movement led by Periyar. **15**

Q.3 a) Describe the various Safeguards provided in the Constitution for Scheduled Castes and Scheduled Tribes. **15**

OR

b) Elaborate on the influence of National Movement on the shaping of Public Sphere in India. **15**

Q.4 a) Discuss the origin of cultural nationalism along with its criticisms. **15**

OR

b) Explain the concept of Identity Politics with reference to Caste, Ethnicity and language. **15**

*****

(वेळ- २ तास)

(एकूण गुण- ६०)

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना:- १) सर्व प्रश्न सोडवा.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ अ) समाजातील उपेक्षिततेसाठी कारणीभूत घटकांचा तपशीलवार वर्णन करा. १५
- किंवा
- ब) अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातींच्या समस्यांवर चर्चा करा. १५
- प्र.२ अ) महात्मा ज्योतिबा फुले यांचे स्त्री शिक्षणातील योगदान विशद करा. १५
- किंवा
- ब) पेरियार यांच्या नेतृत्वाखालील जातीविरोधी चळवळीची वैशिष्ट्ये तपासा. १५
- प्र.३ अ) भारतीय संविधानात दिलेल्या SC आणि ST साठी विविध सुरक्षा उपायांचे वर्णन करा. १५
- किंवा
- ब) भारतातील सार्वजनिक क्षेत्राला आकार देण्यावर राष्ट्रीय चळवळीचा प्रभाव विस्ताराने सांगा. १५
- प्र.४ अ) सांस्कृतिक राष्ट्रवादाच्या उत्पत्तीच्या टीकेसह चर्चा करा. १५
- किंवा
- ब) जात, वांशिकता आणि भाषेच्या संदर्भात ओळख राजकारणाची संकल्पना स्पष्ट करा. १५